

Gjyqësori në Ballkanin Perëndimor:

Rruga e gjatë nga varësia politike
drejt standardeve të BE-së
Dokument politik i SELDI-it nr. 12, Dhjetor 2020

- Korrupsioni, mungesa e pavarësisë dhe ndikimi i padrejtë janë ende mbizotëruese të sistemit gjyqësor në Ballkanin Perëndimor. Si rezultat, perceptimi i publikut për korrupsionin në gjyqësor është i zyrtë. Sipas Sistemit të Monitorimit të Korrupsionit SELDI 2019, midis 55% dhe 94% e qytetarëve besojnë se zyrtarët e gjyqësorit janë të korruptuar.
- Megjithëse reformat në gjyqësor kanë vazhduar për më shumë se një dekadë në rajon, progres i konsiderueshëm nuk është vërejtur përtej përafrimit formal legjislativ të mandatuar nga BE. Reformat frenojnë kur flitet për zbatimin dhe akoma mungojnë rezultatet konkrete. Numri i dënimeve përfundimtare të zyrtarëve publikë të implikuar në korrupsion mbeten në numra me një shifër, pavarësisht nga njohuritë e publikut që tregojnë ndryshe.
- Korrupsioni është i ndërlikuar dhe i paqartë nga shumë sfida shtesë në të gjithë gjyqësorët në rajon. Zyrat e prokurorit publik mbeten të nënfinancuara. Ekziston një mungesë e kompetencës së specializuar, të tilla si për shembull kriminalistika financiare. Strukturat e menaxhimit janë të paqarta dhe kompetencat mbivendosen.
- Në vitet e fundit, vendet e Ballkanit Perëndimor kanë futur praktikën e një trajnimi dhe vlerësimi fillestar (ose vettingu) të gjyqtarëve si pjesë e procesit të reformës gjyqësore, efektet e të cilave ende nuk janë vërejtur plotësisht. Shqipëria ka ndërmarrë kontrolle në pasuritë e kandidatëve për gjyqtarë. Maqedonia e Veriut zbaton teste të integritetit.
- Janë shumë hapa që vendet e Ballkanit Perëndimor duhet të ndërmarrin për të arritur standardet e BE-së për zbatimin e ligjit. Pavarësia e gjyqësorit duhet të rritet, duke zvogëluar ndërhyrjet politike dhe kapjen oligarkike; emërimi, ngritja në detyrë dhe shkarkimi i gjyqtarëve dhe prokurorëve duhet të jetë transparent; kodet e etikës duhet të ndryshohen për të adresuar korrupsionin; kolegjet e prokurorëve dhe gjyqtarëve duhet të ndahen dhe trajnimi i vazhdueshëm për mbajtësit e funksioneve gjyqësore duhet të bëhet i detyrueshëm.